

sonbil med tilkoblet påhængsvogn med en hastighed på 101 km i timen. Den køretojsbestemte hastighedsgrænse for personbil med påhængsvogn er i medfør af færdselslovens § 43, stk. 3, 70 km i timen. Hastighedsgrænsen var således overskredet med mere end 40 pct., og tiltalte var i byretten blevet frakendt førerretten betinget i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 3. På tidspunktet for landsrettens og Højesterets afgørelse var hastighedsgrænsen på motorveje for lastbiler og vogntog som led i en forsøgsordning forhøjet fra 70 til 80 km i timen. Flertallet (4) af Højesterets dommere fandt, at der ved den ændring af færdselsloven, som muliggjorde det pågældende forsøg, ikke var foretaget nogen omvurdering af strafværdigheden af overtrædelser af de hidtil gældende hastighedsgrænser. Den pågældende overtrædelse skulle derfor bedømmes efter den straffelovgivning, der var gældende på gerningstidspunktet, jf. straffelovens § 3, stk. 1, 2. pkt. Tiltalte blev derfor frakendt førerretten betinget i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 3. Et mindretal (3) af Højesterets dommere fandt, at den pågældende forhøjelse af hastighedsgrænsen ikke med den fornødne sikkerhed kunne anses for begrundet i »ydre, strafskylden uvedkommende forhold«, hvorfor overtrædelserne skulle bedømmes efter den lovgivning, der var gældende på domstidspunktet.

Ved lov nr. 432 af 10. juni 2003 blev der i forbindelse med forhøjelse af den generelle hastighedsgrænse på motorveje på den baggrund indsat en udtrykkelig overgangsbestemmelse i lovens § 2, stk. 4, hvoraf fremgår, at spørgsmålet om straf og frakendelse af førerretten i anledning af hastighedsovertrædelser, som er begået inden den 30. april 2004 (ikrafttrædelsestidspunktet for bestemmelserne om forhøjelse af hastighedsgrænsen), afgøres efter de hidtil gældende regler. Det fremgår af lovens forarbejder, at baggrunden herfor var, at Justitsministeriet fandt, at forhøjelsen af den generelle hastighedsgrænse på motorvej for personbiler og motorcykler ikke burde have betydning for strafbarheden af hastighedsovertrædelser på motorvej, der er begået inden lovens ikrafttræden. Sager om hastighedsovertrædelser på motorvej, der er begået før den 30. april 2004, skal således bedømmes efter de regler, der gjaldt før lovændringen. Uden denne regel ville det være tvivlsomt, om en fører, der inden den 30. april 2004 kører med en hastighed på f.eks. 125 km i timen på en motorvejsstrækning, hvor hastighedsgrænsen pr. 30. april 2004 forhøjes til 130 km i timen, vil kunne straffes herfor, hvis forholdet først bliver afgjort efter den 30. april 2004.

Rigsadvokaten har endvidere henledt Justitsministeriets opmærksomhed på, at spørgsmålet om betyd-

ningen af straffelovens § 3 i relation til ændringer af hastighedsgrænser ikke alene opstår i forbindelse med lovmæssige ændringer af de generelle hastighedsgrænser, men at spørgsmålet i praksis tillige opstår i forbindelse med forhøjelse af lokalt fastsatte hastighedsgrænser på enkelte strækninger. Der kan bl.a. henvises til Østre Landsrets domme af 14. oktober 2002 i sag nr. S-1043-02, nr. S-1044-02 og nr. S-1045-02 (sidstnævnte trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2003, side 242). I den sidstnævnte sag havde tiltalte ført en personbil med en hastighed på mindst 94 km i timen på en strækning, hvor hastighedsgrænsen var 50 km i timen. Hastighedsgrænsen var således overskredet med mere end 70 pct., og anklagemyndigheden havde nedlagt påstand om betinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2. På tidspunktet for byrettens og landsrettens afgørelse var hastighedsgrænsen på den pågældende strækning lokalt blevet forhøjet til 60 km i timen. Landsretten fandt, at ændringen af hastighedsgrænsen på den pågældende strækning ikke konkret var begrundet i ændringer af faktiske forhold af trafikal betydning vedrørende strækningen, og at forhøjelsen derfor ikke skyldtes »ydre, strafskylden uvedkommende forhold«. Hastighedsovertrædelserne skulle derfor bedømmes efter den hastighedsgrænse, der var gældende på domstidspunktet, hvilket betød, at tiltalte blev frifundet for påstanden om betinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2.

Rigsadvokaten foreslår på denne baggrund, at der i færdselsloven indsættes en generel bestemmelse, hvorefter spørgsmålet om straf og frakendelse af førerretten i anledning af hastighedsovertrædelser, herunder i tilfælde af lokalt fastsatte ændringer af hastighedsgrænserne, afgøres på grundlag af den hastighedsgrænse, der er gældende på gerningstidspunktet.

5.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Færdselsloven giver som nævnt ovenfor allerede efter de gældende regler mulighed for at fravige de generelle hastighedsgrænser i såvel opadgående som nedadgående retning, hvor dette måtte være ønskeligt og hensigtsmæssigt.

Differentierede hastighedsgrænser kan efter regeringens opfattelse anvendes som et middel til at skabe større forståelse for den konkrete hastighedsgrænse på en given strækning. Hastighedsgrænsen kan således eksempelvis tænkes forhøjet på lange, lige strækninger, hvor der kun meget sjældent sker uheld, og tilsvarende kan hastighedsgrænsen sænkes på farlige strækninger eller strækninger, hvor særlige hensyn gør sig gældende, herunder eksempelvis strækninger, hvor